

icke nödigt att framställa något förslag till de särskilda paragrafernas förändrade formulering, utan öfverlemnar sådant till Lag-Utskottets upplysta ompröfvande.»

Om remiss till nämnda Utskott anhålles.

Stockholm i Januari 1868.

Ola Lasson.

N:o 163.

Af Herr Peter Petersson: Angående indragning af Krigshofrätten samt om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, med hemställan om öfverflyttning till öfriga Hofrätter af de vid Krigshofrätten handlagda mål.

Vid en tidpunkt, då hvar och en sträfvat att förenkla statsmaskinen, så att dess gång må blifva lättare och jemnare, torde följande förslag böra förtjena Riksdagens uppmärksamhet.

Bland de institutioner, som utan olägenhet kunna borttagas, är Kongl. Krigshofrätten.

Ehuru denna domstol räknar sina anor från vår store Gustaf Adolph, torde den likväl numera, sedan förändrade förhållanden inträdt, ej mer vara erforderlig. Genom nådigt Bref af den 5 Juni 1630, eller kort innan den store Konungen anträdde sin krigarefärd till Tyskland, inrättades här i Stockholm en krigsrätt, som skulle sammanträda tvänne gånger om året, 6 veckor hvardera gången.

Bland annat heter det uti detta nådiga Bref: »Uti förstone och till dess oss gifver lägenhet till att låta föreskrifva samma Krigsrätt någon ordinarie eller preces, vele vi, att den uti alla förefallande rättegångar skulle följa och observera Sveriges beskrifna Lag och Statuter, så ock Krigsartiklarne och Gårdsrätterna, såsom och den Instruktion vi våre Öfverstar gifvit hafve och alle saker derefter afdöma och åtskilja.»

Några år sednare, eller 1636, blef Krigsrätten en afdelning af Krigs-kollegium, hvilket fortfor till 1683, eller under en tidrymd af 47 år, då vårt gamla Sverige var inveckladt i stora utländska krig. Sistnämnda år, eller 1683, inrättades, genom Kongl. Förordningen af den 2 Mars, en General-krigsrätt, med Fältmarskalken eller någon Generalsperson till ordförande. Under tiden från 1774 till 1791 voro hithörande ärenden ånyo öfverflyttade till Krigs-kollegium; men genom Kongl. Kungörelsen den 14 Mars 1791 inrättades en enda och allmän Öfverdomstol för krigsmagten till lands och sjös, under benämning Kongl. Maj:ts Krigshofrätt, som

samma dag erhöj en särskild rättegångs-ordning. Sedan åren 1793—1794 så väl en särskild General-krigsrätt med General-adjutanten till ordförande inrättats för Stockholms garnison, hvilken rätt dessutom genom Kongl. Kungörelsen den 12 December 1794 ålades handläggningar af landtarméens rättegångsmål, som ock en Amiralitets-krigshofrätt inrättats i Carlskrona och en öfverrätt vid arméens flotta, — upplöstes Krigshofrätten den 1 Januari 1795. Genom Kongl. Kungörelsen den 11 April 1797 åter upplifvades emedlertid ånyo Krigshofrätten och de andra trenne öfverrätterna upphäfdes.

Sedan dess har Krigshofrätten fortfarande egt bestånd samt är för närvarande andra domstol för krigsmagten till lands och sjös. Det hufvudsakliga skälet för densammas återupplifvande, som finnes anfördt uti sistnämnda Kongl. Kungörelse, var »till att befordra en i lagskipningen för den allmänna och enskilda säkerheten angelägen ordning och likhet.»

Det torde likväl ej vara djerft att påstå, att en angelägen ordning och likhet i lagskipningen mera skulle befordras och upprätthållas, om Krigshofrätten ej funnes. Eller skulle ej alla mål, som nu bero på denna domstols pröfning, lika lätt kunna afgöras af den Hofrätt, inom hvars domvärjo målet lyder. I de städer, der våra Hofrätter nu äro förlagde, eller Stockholm, Jönköping och Christianstad, vore det ej heller svårt att, i händelse af behof, vid dylika måls pröfning, adjungera någon militärperson för nödiga upplysningars meddelande. Jag vet mycket väl, att det s. k. militärintresset, som är mycket mäktigt i våra dagar, sätter en ära uti att hafva ett eget forum; — men skall Svenska Staten, för att gå detta intresse till mötes, härför åtaga sig några särskilda uppoffringar? Är det ej tillräckligt, att vi med stora kostnader underhålla ett embetsverk, som handhafver arméens administrativa och ekonomiska angelägenheter, eller Arméförvaltningen? Vore det skäl, att just vid denna tidpunkt, då en omreglering af försvarsverket förehafves, som syftar att bilda Rikets försvarsväsende till lands icke blott af den indelta och värfvade arméen, utan äfven i högst väsendtlig mån af en landtstorm, utom den förut varande allmänna beväringen, och då således en stor del af landets manliga civila befolkning kommer att i visst hänseende tillhöra krigsstyrkan, bibehålla en särskild domstol åt militärståndet?

Skall den bildning, som bibringas våre jurister vid universiteten ej vara tillräcklig för att som domare handlägga militära tvister? Eller äro dessa sednare af så invecklad beskaffenhet, att för deras afgörande en särskild domstol skall bestå? Kunna ej en mängd andra stånd och yrken med lika stora skäl hafva rättighet att fordra, att uppkommande tvister afgöras af s. k. fackmän?

Med bifogande af en stat, som utvisar den nu utgående afföningen till Krigshofrättens tjenstemän, får jag på de skäl, som blifvit anförda, värdsammast yrka, att Riksdagen för sin del måtte besluta Krigshofrättens indragning, samt att skrifvelse till Kongl. Maj:t aflätes med underdånig

anhållan, att alla de mål, som tillförene tillhört denna domstol, måtte öfverflyttas till den Hofrätt, inom hvars domvärjo målet lyder.

Om remiss till vederbörligt Utskott får jag ödmjukeligen anhålla.

Stockholm den 24 Januari 1868.

P. Petersson,
från Kronobergs län.

Stat för Kongl. Krigs-hofrätten 1867.

1 Krigs-hofrättsråd	2,628: —		
1 Krigs-fiskal	1,971: —		
1 Sekreterare	1,971: —		
1 Notarie	1,314: —		
2 Kanslister à 487½	975: —		
1 Väbel	328: 50.		
1 Post	218: —		
Till Löneförbättring åt Krigs-hofrättens civile tjänstemän och vaktbetjening	3,000: —		
Gratifikationsanslag	150: —	12,555	50
Härtill kommer hyra för den embetslokal, som af Krigs-hofrätten begagnas		1,000	—
	Summa Riksmünt	13,555	50